

Założenia do ustawy o odnawialnych źródłach energii wg Związku Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej (ZP FEO)

Zawartość

1. Wstęp	3
2. Propozycja wsparcia eksploatacyjnego dla zielonej energii elektrycznej oraz zielonego ciepła....	6
3. Propozycja wsparcia dotacyjnego i podatkowego na etapie inwestycji	7
4. Obowiązki sprzedawców energii i operatorów sieci przesyłowych i dystrybucyjnych	8
5. Wsparcie dla producentów urządzeń dla OZE.....	8
6. System szkoleń i certyfikacji instalatorów OZE	9
7. Stworzenie systemu informacji o energetyce odnawialnej na potrzeby inwestorów, operatorów oraz administracji centralnej i samorządów terytorialnych.....	11
Załącznik 1: Adresaci ustawy o odnawialnych źródłach energii.....	14
Załącznik 2: Syntetyczne zestawienie proponowanych instrumentów wsparcia i ich zaadresowanie do adresatów/beneficjentów i klas OZE.....	15

Najważniejsze postulaty

- *wsparcie zielonej energii elektrycznej z OZE świadectwami pochodzenia zróżnicowanymi w zależności od wielkości instalacji; różna opłata zastępcza dla dużych źródeł lub różna cena gwarantowana dla mini i mikroźródeł wraz wyeliminowaniem wymogu prowadzenia działalności gospodarczej jako warunku korzystania z systemu wsparcia dla mikroźródeł,*
 - *umożliwienie skorzystania przez właścicieli mikroźródeł z prosumenckiego systemu „net metering- rozliczeń netto” energii zużytej na własne potrzeby i oddanej do sieci*
 - *ulgi w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) , poprzez możliwość odliczenia 30% kosztów inwestycji OZE dla mikroźródeł,*
 - *Zmniejszenie obciążeń w podatku od osób prawnych (CIT) przyśpieszona amortyzacja dla mini źródeł i ulgi w podatku rolnym z tytułu wykorzystania źródeł na cele produkcji rolnej*
 - *prawny wymóg (Prawo budowane) wykorzystania w nowych budynkach i budynkach już istniejących poddawanych generalnemu remontowi minimalnego poziomu energii z OZE na poziomie 10% do 2016 i minimum 20% od 1 stycznia 2017 roku oraz 30% od 1 stycznia 2020 roku,*
 - *zobowiązanie Ministra Gospodarki do stworzenia listy wszystkich zasadniczych urządzeń OZE i Rady Ministrów do wprowadzenia ich do systemu PKD/PKWiU z podziałem na mikroźródła i pozostałe celem precyzyjnego zaadresowania systemu wsparcia,*
 - *wprowadzenie zerowej stawki podatku VAT na wszystkie mikroźródła, adresowane do odbiorcy indywidualnego,*
 - *stworzenie i utrzymanie oraz aktualizacji systemu informatycznego dla inwestorów, dostawców technologii i usług oraz użytkowników OZE , w którym gromadzone będą aktualne informacje o energetyce odnawialnej w Polsce.*
-
-

1. Wstęp

Najważniejszym celem planowanej ustawy o odnawialnych źródłach energii (OZE) jest prawne **wdrożenie systemu wsparcia**, który zapewni wypełnienie celów dyrektywy 2009/28/WE o promocji energii z odnawialnych źródeł energii oraz realizację jej celów środowiskowych (zrównoważoność), gospodarczych i społecznych. System wsparcia powinien mieć charakter prorozwojowy - promować nowe technologie, a jednocześnie efektywnym ekonomicznie, pozwalającym na skorzystanie z efektu skali na rosnącym rynku. Zdaniem Związku Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej, nie jest to możliwe bez znacznie silniejszej niż do tej pory promocji energetyki rozproszonej, małoskalowej oraz aktywnego włączenia w realizację celów instalatorów i producentów urządzeń oraz odbiorców energii i prosumentów. Dyrektywa i wynikająca z niej dla Polski nowa ustawa to doskonała okazja na rzecz budowy zielonej gospodarki.

System wsparcia powinien być uzależniony od opłacalności ekonomicznej i ryzyka inwestycyjnego różnego dla różnych grup technologii OZE uwzględnionych w Krajowym Planie działań w zakresie odnawialnych źródeł energii (KPD) i w polskim „zielonym miksie” energetycznym do 2020 roku. W tym zakresie (zdefiniowana na dzień dzisiejszy ale nie zamknięta w perspektywie 2020 roku lista technologii) intensywność wsparcia powinna uwzględniać przede wszystkim stan rozwoju i dojrzałość rynkową poszczególnych grup technologii, potencjał rozwojowy oraz skalę/wielkość instalacji. Z uwagi na bardzo wysoki stopień centralizacji krajowej energetyki, rosnącą dominację technologii wielkoskalowych i dużych uczestników rynku także na rynku zielonej energii, narastające problemy infrastrukturalne z przyłączeniami wielkoskalowych instalacji do sieci a jednocześnie naturalne rozproszenie odnawialnych zasobów energii dotychczasową oraz niskie koszty zewnętrzne dla małoskalowych instalacji OZE, te ostatnie powinny mieć proporcjonalnie wyższą intensywność wsparcia.

Ustawa powinna w sposób kompleksowy regulować system wsparcia na rynku zielonej energii elektrycznej i zielonego ciepła. Punktem odniesienia do wprowadzenia nowych zasad wsparcia, różnym dla technologii o różnych zakresach mocy i dla różnych ich odbiorców, powinny być łączne przychody ze sprzedaży energii z OZE i praw majątkowych (świadczeń pochodzenia - ŚP) uzyskiwanych w ramach obecnych regulacji (dot. dotychczas tylko energii elektrycznej) w 2011 roku. Przychody te można określić jako **470 zł/MWh**. Spośród nowych, nieobecnych jeszcze na rynku, ale ujętych w KPD, mających oparcie w proporcjonalnie bardzo dużych odnawialnych zasobach energii i wielce obiecujących wielkoskalowych innowacyjnych technologii OZE w Polsce wymienić można morskie farmy wiatrowe (MFW). Tego typu jeszcze stosunkowo drogie, ale mające w Polsce duży potencjał rynkowy technologie będą dopiero wchodziły do systemu energetycznego w latach 2015-2020 po tzw. kosztach marginalnych (wyższych od przeciętnych). Technologia MFW jako jedna z droższych i obciążona na początku większym od przeciętnego ryzykiem innowacyjności i koniecznością rozwoju infrastruktury nowego typu może posłużyć jako referencyjna dla ustalania systemu wsparcia dla pozostałych technologii wielkoskalowych OZE i jako punkt odniesienia także do oceny i określania systemu wsparcia dla technologii małoskalowych. Koszt energii elektrycznej z MFW, razem z minimalną marżą zysku można wyszacować wymaganą cenę za energię na ok. **520 zł/MWh**. Tę cenę można przyjąć jako górną graniczną do określania intensywności systemu wsparcia dla zielonej energii

elektrycznej i dla tzw. „dużych” OZE oraz dalszego związania systemu wsparcia dla technologii „małoskalowych” (preferowanych wskaźnikami wzrostu cen za energię wraz systemem wsparcia większymi niż 1 – wartość bazowa wynikająca z obecnego systemu wsparcia) oraz technologii zielonego ciepła wymienionych w KPD. Dodatkowo aktywnie powinny być stosowane instrumenty podatkowe, sprawdzające się najlepiej, z uwagi na niskie koszty transakcyjne, w przypadku małoskalowych zielonych technologii oraz inne uzupełniające instrumenty związane z zasadami dostępu do sieci, zmniejszeniem barier biurokratycznych oraz promocją przemysłu, innowacji i jakości wyrobów i usług.

Związek Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej traktuje ustawę o OZE jako regulację wynikającą z obowiązku wdrożenia prawa UE – Pakiet klimatyczny 3x20 i dyrektywa dot. OZE, ale przede wszystkim jako regulację o niebagatelnym znaczeniu gospodarczym i społecznym, wpływającym pozytywnie na spójność społeczno-gospodarczą i tworzącym wartość dodaną i korzyści zewnętrzne w całej gospodarce oraz racjonalizującą działania gospodarcze i politykę społeczną. Obecne ceny energii dla odbiorców końcowych (średnio 480 zł/MWh, ale przekraczające 550 zł/MWh w przypadku najmniejszych odbiorców np. na obszarach wiejskich) stanowią przeszkodę zarówno dla konkurencyjnego wzrostu gospodarki jak i poprawy bytu ludności. Nawet bardziej ostrożne najnowsze prognozy (np. prognoza ARE dla Ministerstwa Gospodarki) przewidują, że koszt wytwarzania energii elektrycznej z krajowego „miksu” paliw kopalnych w 2020 roku wyniesie 330-380 zł/MWh, a to oznacza że cena energii z paliw kopalnych w hurcie wyniesie ok. 450-480 zł/MWh, a cena energii dla odbiorców końcowych **680-750 zł/MWh** (w złotych z 2011 roku, bez inflacji i oprocentowania oraz bez wzrostu kosztów dystrybucji). Brak skutecznej i szybko wprowadzonej promocji OZE i utrzymanie dotychczasowego *status quo* energetyce korporacyjnej bazującej na paliwach kopalnych doprowadzić może do cen niemożliwych do zaakceptowania przy jednoczesnych okresowych brakach energii na rynku i do poważnych perturbacji gospodarczych i społecznych. Proponowany przez ZP FEO system wsparcia, ma zatem służyć nie tylko formalnemu wdrożeniu wymogów UE, ale i docelowemu oraz trwałemu zmniejszeniu kosztów w całej gospodarce poprzez wprowadzanie na rynek technologii relatywnie (w ramach alternatywnych nowych inwestycji) tańszych i budowę nowego (zielonego) ładu i modelu który decentralizuje, dywersyfikuje i demonopolizuje rynek energii.

Dodatkowym efektem proponowanych regulacji będzie rozwój niezależnych producentów energii (ang. *IPP*), prosumentów oraz małych i średnich firm prywatnych jako najważniejszych nośników i kreatorów innowacji oraz twórców miejsc pracy i źródeł aktywności gospodarczej w trudnym okresie spowolnienia gospodarczego. Najnowszy raport Międzynarodowej Organizacji Pracy – MOP pt. *World of work report 2011* nie zostawia wątpliwości, że wielkie korporacje w krajach rozwiniętych w latach kryzysu finansowego zwiększają dywidendy (średnio o kilka procent) kosztem inwestycji i miejsc pracy. Wyniki badań przeprowadzonych w OECD ujawniają proste zależności: wzrost dywidend w spółkach/korporacjach o 1% prowadzi do spadku inwestycji o 0,12% i na odwrót; wzrost inwestycji o 1% prowadzi do wzrostu zatrudnienia o 0,12%. Gdyby te zjawiska nie miały miejsca w samym tylko 2009 roku zatrudnienie mogłoby wzrosnąć o 1,6 mln miejsc pracy, z tego zdecydowana większość powstałaby w sektorze MŚP, a to pozytywnie wpłynęłoby i na wielkość PKB i jego strukturę. MOP zwracając uwagę na postępującą dyskryminację MSP w dostępie do kredytów i słabość aktywnego przeciwdziałania bezrobociu jako źródła problemów, proponuje aby w ramach systemu pomocy społecznej i działań na rzecz pobudzenia gospodarczego wspierać MŚP w szczególności poprzez ulgi

podatkowe (nakierowane zwłaszcza na promocję innowacji) oraz możliwości stosowania przyspieszonej amortyzacji zrealizowanych przez nie inwestycji i poprawienie dostępu do kredytów poprzez np. gwarancje bankowe. Polska dopiero staje przed tymi problemami, ale mówiąc o kosztach systemu wsparcia i korzyściach rozwoju OZE trzeba dostrzegać koszty alternatywne. W ostatnich latach na walkę z bezrobociem rząd wydawał 7-9 mld zł/rok, a wyzwania i potrzeby w tym zakresie, niezależnie lub razem z problemami budżetowymi, będą rosły w najbliższych, także w skutek nieuchronnych przemian w energetyce konwencjonalnej. Biorąc pod uwagę potencjał tworzenia nowych miejsc pracy w OZE (kilkadziesiąt tysięcy lub nawet ponad 100 tysięcy w przypadku rozwoju eksportu) do 2020 roku wkład w tworzenie bardzo korzystnej społecznie i gospodarczo struktury, ZP FEO uważa, że są to instrumenty w pełni zasadne także dla wsparcia rozwoju OZE i oprócz wsparcia małoskalowych technologii promuje także wsparcie nakierowane na MSP jako producentów urządzeń, inwestorów i instalatorów.

ZP FEO nie zaleca zatem głębokiego technologicznego różnicowania systemu wsparcia (poza konkretnymi wyłączeniami), ale za konieczne uznaje **zróżnicowanie systemu wsparcia z uwagi na wielkość instalacji i typ inwestorów i odbiorców** (np. gospodarstwa domowe, rolnicy i małe przedsiębiorstwa, gminy). Instrumenty powinny zatem być dobrane „horyzontalnie” w sensie technologicznym (brak preferencji technologicznych), w zależności od mocy źródła (preferencje dla mniejszych źródeł) i konkretnie zaadresowane podmiotowo aby wsparcie było efektywne i tworzyło wartość dodaną w całej gospodarce.

Definicje

odnawialne źródło energii – źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermiczną, w tym geotermalną, hydrotermalną i aerotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu, w tym biogazu rolniczego, wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych;

energia aerotermalna – energia magazynowana w postaci ciepła w powietrzu na danym obszarze;

energia geotermalna – energia skumulowana w postaci ciepła pod powierzchnią ziemi;

energia hydrotermalna – energia skumulowana w postaci ciepła w wodach powierzchniowych;

biogaz rolniczy – paliwo gazowe otrzymywane z surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości przemysłu rolno-spożywczego lub biomasy leśnej w procesie fermentacji metanowej.

biomasa – ulegająca biodegradacji część produktów, odpadów lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa (łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi), leśnictwa i związanych działów przemysłu, w tym rybołówstwa i akwakultury, a także ulegająca biodegradacji część odpadów przemysłowych i miejskich;

duże odnawialne źródło energii - instalacja OZE o zainstalowanej mocy elektrycznej, cieplnej lub chłodniczej powyżej 5 MW

małe odnawialne źródło energii - instalacja OZE o zainstalowanej mocy elektrycznej, cieplnej lub chłodniczej poniżej 5 MW

mini odnawialne źródło energii - instalacja OZE o zainstalowanej mocy elektrycznej, cieplnej lub chłodniczej poniżej 250 kW

mikro odnawialne źródło energii - instalacja OZE o zainstalowanej mocy elektrycznej, cieplnej lub chłodniczej poniżej 50 kW.

2. Propozycja wsparcia eksploatacyjnego dla zielonej energii elektrycznej oraz zielonego ciepła

(1) Wsparcie dotychczasowym systemem kwotowym z wykorzystaniem świadectw pochodzenia (ŚP) dla dużych źródeł energii elektrycznej (> 5 MW), w tym:

- Wsparcie dla morskich farm wiatrowych (MFW) zapewniające przychód **520 zł/MWh** (wielkość graniczna dla dużych źródeł, współczynnik 1,1 w stosunku do obecnej wysokości wsparcia jako bazowej) przez okres minimum 15 lat
- Inne duże OZE: wsparcie jak w dotychczasowych regulacjach (PE) - świadectwami pochodzenia w obecnej wysokości **470 zł/MWh dla wszystkich dużych źródeł za wyjątkiem:**
 1. całkowitego wyłączenia wsparcia dla zamortyzowanych, zbudowanych przed 1990 rokiem, elektrowni wodnych (sprzedaż energii po cenie rynkowej),
 2. znacznego (do 20% obecnego poziomu) zmniejszenia wsparcia dla współspalania biomasy z węglem w kotłach elektrowni o mocach większych niż 20 MW (sprzedaż energii po cenie rynkowej plus 20% obecnej opłaty zastępczej, ok. 55 zł/MWh)

Wsparcie dla dużych technologii powinno być zaoferowane na minimum 10 lat z możliwością zmniejszenia współczynnika¹ (ogólnie przyjętego dla dużych technologii jako „1”) co 3 lata.

- Wsparcie dla małych źródeł (< 5 MW) instrumentami takim samymi (świadectwa pochodzenia i zobowiązania ilościowe) jak dla dużych (j.w.) ale do wysokości przychodów **610 zł/MWh** (współczynnik ok. 1,3).
- Wsparcie mechanizmem stałej ceny miniźródeł (<250 kW), zapewniające przychód powyżej **700 zł/MWh** (współczynnik 1,5) przez okres minimum 15 lat, z programem zmniejszania współczynnika co 3 lata, w zależności od spadku kosztów (przewidywanego wstępnie jako 10%/rok) i poprawy konkurencyjności danej grupy technologii OZE.
- Wsparcie mechanizmem stałej ceny mikroźródeł (<50 kW), zapewniające przychód powyżej **800 zł/MWh** (współczynnik 1,7), przez okres minimum 15 lat, z możliwością zmniejszania współczynnika co 3 lata, w zależności od spadku kosztów (przewidywanego wstępnie jako 10%/rok) i poprawy konkurencyjności danej grupy technologii OZE.

(2) Wsparcie eksploatacyjne dla zielonego ciepła sieciowego (z wyłączeniem mini- i mikroźródeł) w postaci specjalnych taryf lub zielonych certyfikatów, które powinny być przeliczone na ekwiwalentną ilość energii elektrycznej wg analogicznych progów mocy oraz wg kierunkowego współczynnika ok. 0,3² (wysokość wsparcia dla jednostki ciepła w relacji do

¹Przez „współczynnik” rozumie się ilość świadectw pochodzenia przyznawanych za 1 MWh energii wyprodukowanej w odnawialnym źródle energii

²Ostateczna wartość tego współczynnika powinna wynikać ze szczegółowych analiz rynku ciepła sieciowego i rozproszonego. Szerszy sens tego współczynnika sprowadza się do dostosowania i zrównania systemu wsparcia na

bazowego wsparcia dla energii elektrycznej dla małych źródeł – 610 zł/MWh, czyli ok. 55 zł/GJ), który oddaje też przeciętną różnicę w kosztach energii elektrycznej i ciepła oraz stosunek sprawności dostarczenia energii elektrycznej do odbiorcy końcowego w zestawieniu ze średnią sprawnością lokalnego wytwarzania ciepła z paliw kopalnych.

(3) OZE powinny być **zwolnione z ponoszenia kosztów bilansowania energii**, jednakże inwestorzy i ich operatorzy powinni być zachęceni do stabilizacji wydajności i dostosowania podaży do bieżącego popytu na energię. Wsparcie dla bilansowania energii elektrycznej z OZE powinno odbywać się na zasadzie zwolnienia z opłaty przesyłowej dla zielonej energii (zachęta do zakupu) którzy 1) gwarantują stabilną podaż energii, albo 2) inwestują w magazynowanie energii (ciepła lub energii elektrycznej), albo 3) tworzą zintegrowane systemy energetyczne różnych źródeł OZE (np. energia słoneczna + energia wiatrowa) na szczeblu gospodarstwa domowego i przedsiębiorstwa lub w ramach mikroświata tworzą lokalne grupy bilansujące, albo 4) budują stacje ładowania samochodów elektrycznych.

3. Propozycja wsparcia dotacyjnego i podatkowego na etapie inwestycji

System dotacji do inwestycji, zgodnie z zasadami pomocy publicznej, powinien być dostępny tylko dla mini- i mikroźródeł, a małe źródła powinny mieć możliwość skorzystania z preferencyjnych pożyczek i kredytów (dopłaty do oprocentowania na poziomie 50%). Duże źródła funkcjonujące w systemie wsparcia na etapie eksploatacji nie powinny być wspierane na etapie inwestycji, za wyjątkiem pokrycia kosztów przyłączenia do sieci w wysokości 50%. Małe źródła powinny mieć prawo do pokrycia kosztów przyłączenia do sieci w 75%, a wszystkie mini- i mikroźródła w 100% (odpowiednio do przeniesienia w taryfy).

Mikroźródła w zastosowaniach indywidualnych (gospodarstwa domowe) uprawnione powinny być do ulg w podatku dochodowym, poprzez możliwość odliczenia 30% kosztów inwestycji od podstawy podatku (bez limitu odliczeń) lub 30% kosztów inwestycji od wysokości należnego podatku (przy limicie wysokości odliczeń do 10 000 PLN).

Miniźródła stosowane np. w MŚP powinny mieć możliwość stosowania przyspieszonej amortyzacji w okresie 3 lat.

Miniźródła i mikroźródła stosowane przez rolników na cele produkcyjne (produkcja rolnicza) powinny korzystać z pełnych ulg w podatku rolnym.

Właściciele mikroźródeł działając w prosumenckim systemie „net-metering” (rozliczeń netto z przedsiębiorstwem energetycznym i sprzedaży nadwyżek) są zwolnieni z obowiązku prowadzenia działalności gospodarczej.

Wprowadza się od 1 stycznia 2015 roku, prawny wymóg – standard budowlany (Prawo budowlane) wykorzystania w nowych budynkach i budynkach już istniejących poddawanych

różnych, równoważnych w sensie dyrektywy 2009/28/WE i zamiennych w sensie celu dyrektywy rynków końcowych; energii elektrycznej i ciepła.

generalnemu remontowi minimalnego poziomu energii z OZE na poziomie 10% do 2016 i minimum 20% od 1 stycznia 2017 roku oraz 30% od 1 stycznia 2020 roku. W szczególności w ramach tego obowiązku uwzględniane powinno być wykorzystywanie zielonego ciepła i chłodu oraz energii elektrycznej zużywanej na potrzeby własne oraz nadwyżek oddawanych do sieci.

4. Obowiązki sprzedawców energii i operatorów sieci przesyłowych i dystrybucyjnych

Przy założonej w KPD ścieżce dojścia do 15,5% udziału energii z OZE w bilansie energii finalnej brutto w 2020 roku, a w szczególności uwzględniając cele związane z zieloną energią elektryczną (cele na lata 2012-2020 wyższe niż w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Gospodarki), określa się na poszczególne lata 2012-2020 zobowiązania ilościowe dla przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się sprzedażą energii odbiorcom końcowym oraz tzw. sprzedawcom z urzędu (nazywanych dalej wspólną nazwą „sprzedawca energii”) oraz zobowiązania w zakresie rozliczenia wykonania obowiązku.

Zobowiązany sprzedawca energii może skorzystać z trzech sposobów wykonania obowiązku: a) wnosząc opłatę zastępczą na konto NFOŚiGW -tak jak dotychczas, b) przedstawiając do umorzenia świadectwo pochodzenia energii z OZE - tak jak dotychczas, c) przedstawiając regulatorowi potwierdzenie faktu zakupu energii z mini-lub mikroźródła po ustalonej nowej ustawą na dany okres cenie – nowe rozwiązanie związane z wprowadzeniem specjalnego systemu wsparcia dla miniźródeł i mikroźródeł.

Przedsiębiorstwa „sieciowe”, w szczególności **przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej** są zobowiązane do bezwarunkowego przyłączenia do sieci wszystkich OZE i odbioru wytworzonej w nich energii o ile urządzenia do wytwarzania energii są dopuszczone do sprzedaży na rynku i zostały zainstalowane przez posiadającego uprawnienia (i stosowny certyfikat) instalatorów. Przedsiębiorstwa te pokrywają 100% kosztów przyłączenia do sieci w przypadku mikroźródeł i miniźródeł, 75% kosztów przyłączenia do sieci mini źródeł i 50% kosztów przyłączenia do sieci małych źródeł. Ww. koszty są kosztami uwzględnianymi przez regulatora w taryfach (do czasu gdy ceny energii pozostaną regulowane). W momencie pełnego uwolnienia rynku energii wprowadzony zostanie mechanizm kompensacji dodatkowych kosztów dla przedsiębiorstw sieciowych przez operatora sieci przesyłowej (w kosztach przesyłu).

5. Wsparcie dla producentów urządzeń dla OZE

Komisja Europejska przy okazji przygotowania i publikowania pod koniec listopada 2010 r. nowej strategii UE do 2020 zwanej „Europe 2020” z końca 2010 r., zwróciła uwagę na konieczność promocji i wzmocnienia „zielonej gospodarki”, ale w szczególności na problemy, na jakie natrafia przemysł produkcji innowacyjnych urządzeń i ich wprowadzania na rynek wewnętrzny oraz na eksport. Komisja Europejska w ww. dokumencie (który był przedmiotem

szerokich konsultacji) proponuje podjęcie działań na rzecz ustanowienia w UE takiej polityki przemysłowej, która wesprze przekształcanie sektora produkcji urządzeń w kierunku efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. W ramach takiej polityki Komisja w szczególności lokuje przyszłe swoje działania na rzecz europejskiej i międzynarodowej standaryzacji tak, aby służyły one jak najszybszemu wprowadzaniu na rynek zielonych technologii.

Na bazie powyższych generalnych stwierdzeń można wskazać bardziej konkretne bariery i wyprowadzić znacznie bardziej konkretne możliwości wsparcia dla krajowego przemysłu urządzeń energetyki odnawialnej. Kompleksowe wdrożenie dyrektywy, zgodnie z jej zapisami, prowadzić powinno m.in. także do ustanowienia systemu szkoleń i certyfikacji instalatorów (o czym dalej), co ma także niebagatelne znaczenie także dla producentów urządzeń ponoszących odpowiedzialność za produkty wprowadzane na rynek i udostępniane (poprzez instalatora) konsumentowi.

Specyficznym problemem dotyczącym producentów urządzeń dla OZE i ich wsparcia w ramach promocji zielonej gospodarki i OZE i wymagającym podjęcia pilnych działań jest **brak objęcia szczegółową klasyfikacją PKD produkowanych urządzeń i wyrobów i wprowadzania ich na rynek inwestycji w energetyce odnawialnej i ich eksportu**. Przypisanie wszystkim zasadniczym urządzeniom/wyrobom dla OZE odpowiednich symboli PKD pozwoli w sposób przejrzysty zaadresować i stosować system wsparcia, w tym w szczególności instrumentów podatkowych (VAT), a dodatkowo skutkować będzie możliwością monitorowania i dostrzegania tego sektora przez administrację państwową ale też ułatwieniem w np. tworzeniu klastrów czy organizacji przedsiębiorców. Brak wykazu nazw (i kodów PKD) produktów/wyrobów i urządzeń energetyki odnawianej oraz brak wprowadzonych norm PN-EN na urządzenia powoduje też problemy z tworzeniem akredytowanych laboratoriów i jednostek certyfikujących wyroby (JCW) oraz dostępem do systemu certyfikacji urządzeń przez krajowych producentów. Rodzi to koszty (przy certyfikacji zagranicą), negatywnie wpływa na rynek (jakość urządzeń i wyższe koszty) oraz osłabia potencjał eksportowy.

Proponowane regulacje w tym zakresie w nowej ustawie:

- Zobowiązanie Ministra Gospodarki do stworzenia listy wszystkich zasadniczych urządzeń OZE i Rady Ministrów do wprowadzenia ich do systemu PKD/PKWiu z podziałem na mikroźródła i pozostałe.
- Wprowadzenie zerowej stawki podatku VAT na wszystkie mikroźródła, adresowane do odbiorcy indywidualnego

6. System szkoleń i certyfikacji instalatorów OZE

Rola instalatorów w energetyce odnawialnej rośnie wraz ze wzrostem udziału małoskalowych instalacji OZE domowego użytku oraz instalacji stosowanych przez rolników i małe przedsiębiorstwa. Związane jest to: a) ze słabszym przygotowaniem drobnych inwestorów (nie będących firmami, w szczególności z branży energetycznej) do realizacji inwestycji; b) pełnieniem przez instalatora także funkcji doradcy/projektanta; c) ograniczonymi

możliwościami (głównie z uwagi na koszty) kompleksowego opomiarowania i profesjonalnego monitorowania pracy i rzeczywistej wydajności instalacji.

Dyrektywa 2009/28/WE zwraca uwagę na specyfikę rozwoju mikroźródeł i zobowiązuje kraje członkowskie (art. 14) by do dnia 31 grudnia 2012 r. instalatorzy małych kotłów i pieców na biomasę, systemów fotowoltaicznych i systemów ciepła słonecznego, płytкових systemów geotermalnych oraz pomp ciepła³ mieli dostęp do systemów certyfikacji lub równoważnych systemów kwalifikowania. To z kolei wymaga powołania akredytowanych jednostek i akredytowanych programów szkolenia (załącznik nr IV do dyrektywy).

Polski KPD uwzględnia też inne małe technologie OZE jak małe elektrownie wiatrowe czy mikrobiogazownie (obiekty typu „kontenerowego”), których działanie i efektywność w stopniu dominującym zależy od jakości pracy instalatora. Przy zróżnicowanych odnawialnych zasobach energii, lista mikroźródeł mających praktyczne zastosowanie w Polsce jest zatem długa, a ponadto w ramach szkoleń instalatorów służących certyfikacji i kwalifikacji zawodowej należy uwzględnić fakt, że coraz powszechniejsze będzie instalowanie i stosowanie przez użytkowników kilku źródeł OZE jednocześnie, a to pociąga także konieczność szkoleń w zakresie integracji OZE w lokalne zintegrowane systemy OZE.

Ustawa o OZE (i jej przepisy wykonawcze) ***powinna precyzować wymagania wobec instalatorów, w tym:***

- a) wykaz typów szkół zawodowych oraz kierunków i specjalności kształcenia pozwalające na uzyskanie odpowiednich kwalifikacji zawodowych i certyfikatów
- b) zakres specjalnych szkoleń zawodowych (wymagany do określenia w rozporządzeniu wykonawczym ramowy ale konkretny program szkolenia) w ramach kształcenia ustawicznego pozwalających na przygotowanie do egzaminu i uzyskanie certyfikatu
- c) tryb przeprowadzania egzaminów, wydawania certyfikatów oraz zasady szerokiego (patrz p. 7 poniżej) udostępniania informacji o systemie certyfikacji i instalatorach mających potwierdzone certyfikatem kwalifikacje zawodowe.

Przede wszystkim jednak ustawa powinna wskazywać na nowe treści kształcenia zawodowego jakie bezwzględnie powinny być wymagane i wprowadzone do programów nauczania w szkołach zawodowych i policealnych (por. p. a) powyżej) oraz praktyczne sposoby zdobywania i potwierdzania kwalifikacji w ramach specjalnych szkoleń. Dotychczasowe programy nauczania w szkołach zawodowych w zakresie systemów i instalacji sanitarnych, grzewczych, energetycznych i elektrycznych są dalece niewystarczające (w większości odnoszą się do instalacji wykorzystujących paliwa kopalne) w stosunku do praktycznych potrzeb i formalnych wymogów dyrektywy.

³Wszystkie urządzenia można zaliczyć do „mikroźródeł” w świetle przyjętej wcześniej definicji

7. Stworzenie systemu informacji o energetyce odnawialnej na potrzeby inwestorów, operatorów oraz administracji centralnej i samorządów terytorialnych

Dyrektywa 2009/28/WE szczególną wagę przywiązuje do powszechnego dostępu do informacji o OZE dla wszystkich grup podmiotów uczestniczących bezpośrednio lub pośrednio w rynku OZE. W szczególności formułuje wymagania odnośnie:

- a) powszechnego dostępu do informacji o środkach wsparcia wszystkim zaangażowanym stronom, takim jak odbiorcy, wykonawcy budowlani, instalatorzy, architekci i dostawcy urządzeń i systemów grzewczych, chłodzących i elektrycznych oraz pojazdów wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych.
- b) stworzenia systemu w ramach którego dostawcy urządzeń i w sposób zbiorczy krajowe organy będą udostępniały informacje na temat korzyści, kosztów i wydajności energetycznej netto urządzeń OZE
- c) opracowania przez rządy z udziałem władz lokalnych i regionalnych programów informacyjnych służących zwiększaniu świadomości oraz programów doradczych aby informować obywateli o korzyściach i rozwiązaniach praktycznych związanych z rozwojem i OZE

Nowa ustawa o OZE powinna zobowiązać Ministra Gospodarki do stworzenia i utrzymania oraz aktualizacji systemu informatyczny, w którym gromadzone będą aktualne informacje o energetyce odnawialnej w Polsce. System informacyjny w szczególności powinien być zaadresowany do wszystkich aktywnych uczestników rynku, a w szczególności dostosowany do potrzeb najmniejszych (indywidualnych) inwestorów i zawierać powinien m.in.:

- a) zbiór przepisów prawa i dokumentów programowych dotyczących odnawialnych zasobów energii,
- b) dane o wielkości i przestrzennym rozmieszczeniu odnawialnych zasobów energii,
- c) plany rozwoju energetycznej infrastruktury przesyłowej i rozdzielczej,
- d) aktualne dane statystyczne dotyczące pozyskania energii ze źródeł energii odnawialnej – wyniki monitoringu rozwoju sektora OZE i badania zgodności ze ścieżkami rozwoju w KPD,
- e) analizy i wyniki wykonywania przepisów ustawy i KPD
- f) raporty dla Komisji Europejskiej z wdrażania dyrektywy 2009/28/WE
- g) Specjalne raporty dla uczestników rynku przygotowaną w zrozumiałym języku obejmujące nie tylko formalny zakres informacji wymagany przez Komisję Europejską, ale praktyczne informacje o rynku OZE, w tym:
 - stopień i kierunki wykorzystania dostępnych odnawialnych zasobów energii;
 - aktualne dane ekonomiczne dotyczące pozyskania energii ze źródeł energii odnawialnej
 - aktualne i prognozowane ceny paliw i energii
 - listy urządzeń OZE posiadających certyfikaty dopuszczenia do sprzedaży, w szczególności w segmencie mikroźródeł
 - rejestr certyfikowanych instalatorów
 - ocenę istniejących rozwiązań prawnych i regulacji (wyniki badań wśród przedsiębiorców) w odniesieniu do procedur wydawania pozwoleń lub

innych, które odnoszą się do podmiotów wytwarzających energię elektryczną ze źródeł energii odnawialnej;

- dane dotyczące redukcji emisji gazów cieplarnianych osiągniętej dzięki wykorzystaniu odnawialnych zasobów energii;
- ocenę postępu odzwierciedlania kosztów zewnętrznych w produkcji energii;

Dane w postaci elektronicznej wprowadzone do systemu informatycznego powinny być powszechnie dostępne i udostępniane w sposób przejrzysty.

Opracowanie - na podstawie wyników analiz Instytut Energetyki Odnawianej i konsultacji z przedsiębiorcami: **Związek Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej**

26 października 2011 roku, Warszawa

Tabelaryczne zestawienie adresatów ustawy o odnawialnych źródłach energii znajduje się w tabeli 1 (załącznik nr 1), a syntetyczne zestawienie instrumentów wsparcia znajduje się w tabeli 2 (załącznik nr 2) do niniejszych założeń.

Prezentacja założeń do ustawy o odnawialnych źródłach energii i dyskusja odbyła się w dniu 26 października na Forum Energetyki Odnawialnej na targach odnawialnych źródeł energii Renexpo w Warszawie.

Uwagi do „założeń”, a w szczególności propozycje zmian/uściśleń prosimy przesyłać na adres Związku Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej zpfeo@zpfeo.org.pl

Związek Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej

Związek Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej (ZP FEO) powstał w 2011 roku, w okresie tworzenia w Polsce nowych podstaw prawnych rozwoju energetyki odnawialnej w celu kształtowania warunków do zwiększania udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym Polski i UE i rozwoju zielonych technologii. Związek stanowi otwarte forum wymiany informacji służące budowaniu rzetelnego wizerunku energetyki odnawialnej i zielonej gospodarki oraz stanowi platformę wymiany informacji i komunikacji oraz konsolidacji wiedzy. Jako partner społeczny dla organów władzy i administracji państwowej jest wyrazicielem opinii swoich członków. Członkami Związku są m.in. producenci urządzeń dla energetyki odnawialnej (słonecznej, wiatrowej, biogazu, biomasy, energii geotermalnej) oraz niezależni wytwórcy „zielonej” energii w sposób zdecentralizowany, w większości małe i średnie przedsiębiorstwa, a także firmy otoczenia zielonego biznesu i innowacji. Zainteresowane przedsiębiorstwa oraz instytucje publiczne i społeczne zapraszamy do współpracy.

Związek jest członkiem Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan.

Więcej: www.zpfeo.org.pl

Załącznik 1: Adresaci ustawy o odnawialnych źródłach energii

1 Instytucje państwowe, samorządowe	2 Podmioty zobowiązane: sprzedawcy energii, operatorzy sieci	3 Inwestorzy i operatorzy oraz użytkownicy i konsumenci	4 Producenci urządzeń i dostawcy usług
1.1 Ministerstwo Gospodarki	2.1 Operatorzy sieci przesyłowych i dystrybucyjnych	3.1 Inwestorzy OZE	4.1 Producenci urządzeń i komponentów do instalacji OZE
1.2 Ministerstwo Środowiska	2.2 Sprzedawcy energii elektrycznej i ciepła	3.2 Niezależni operatorzy instalacji OZE i dostawcy zielonej energii	4.2 Instalatorzy i dostawcy usług bezpośrednio związanych z budową instalacji
1.3 Ministerstwo Infrastruktury		3.3 Przedsiębiorstwa energetyczne będące właścicielami instalacji OZE	
1.4 Ministerstwo Finansów		3.4 Gospodarstwa domowe, MŚP, Gminy jako konsumenci (i prosumenci) energii elektrycznej	4.3 Instytucje szkoleniowe, w tym instytucje kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz szkoły
1.5 Ministerstwo Rolnictwa			
1.5 Urząd Regulacji Energetyki			
1.6 NFOŚiGW			
1.7 Główny Urząd Statystyczny			
1.8 Instytucje zarządzające i wdrażające programy w ramach funduszy ekologicznych i funduszy UE			
1.9 Zarządy województw, powiatów i gmin			
1.10 Związki pracodawców, izby, stowarzyszenia branżowe, organizacje działające na rzecz poprawy stanu środowiska			

Załącznik 2: Syntetyczne zestawienie proponowanych instrumentów wsparcia i ich zaadresowanie do adresatów/beneficjentów i klas OZE

Klasa wielkości OZE	Typowy adresat systemu wsparcia	Cena energii '2011 [PLN/MWh]	Opłata zastępcza za '2011 r. [PLN/MWh]	Nominalny przychód bazowy '2011 [PLN/MWh]	Wskaźnik intensywności wsparcia	Przychód od 2013 roku [Zł/MWh]	System wsparcia	Okres obowiązywania prawa	Stopień pokrycia kosztów przyłączenia źródła do sieci [%]	Zwolnienie z obowiązku prowadzenia działalności gospodarczej	Zerowa aktywność dla energii wszystkich OZE plus podatki PIT, CIT i rolne	Obowiązek udziały energii z OZE w budynkach nowych i remontowanych (10-30%)	Zwolnienie z opłaty przesyłowej dla zielonej energii - bonus za bilansowanie energii (magazynowanie)	Zerowa stawka podatku VAT na urządzenia	Szkolenia i certyfikacja instalatorów
Duże źródła > 5MW, za wyjątkiem:	przedsiębiorstwo energetyczne, inwestor kapitałowy	200	270	470	1	470	kwotowy + ŚP	15	50%				x		
zamortyzowane duże elektrownie wodne	przedsiębiorstwo energetyczne, inwestor kapitałowy	200	270	470	0	200	kwotowy + ŚP		0%				x		
współspalanie	przedsiębiorstwo energetyczne, inwestor kapitałowy	200	270	470	0,2	254	kwotowy + ŚP	10	0%						
Morskie Farmy Wiatrowe	przedsiębiorstwo energetyczne, inwestor kapitałowy	200	270	470	1,1	517	kwotowy + ŚP	20	60%				x		
Małe źródła <5 MW	gmina/przedsiębiorstwo komunalne	200	270	470	1,3	611	kwotowy + ŚP	15	50%				x		
Mini źródła <250 kW	MSP, rolnik	200	270	470	1,5	705	Stała taryfa degresywna (co 3 lata)	15	75%		przyspieszona amortyzacja (3 lata) dla MSP/ulga w podatku rolnym dla rolników		x		x
Mikro źródła <50 kW	gospodarstwo domowe	200	270	470	1,7	799	Stała taryfa degresywna (co 3 lata)	15	100%	x	30% ulga w PIT	x	x	x	x